

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

PARTICIPATIVE LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING
QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER CHAIYAPHUM
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

¹ณัฐวุฒิ จงเพียร และ ²บรรจบ บุญจันทร์

¹Natthawut Chongphiar and ²Banjob Boonchan

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ประเทศไทย

Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand

¹tum.jelly@gmail.com, ²banjobbun21@gmail.com

Received : February 4, 2025; **Revised :** February 28, 2025; **Accepted :** March 2, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด 3. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของ

---

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X5) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (X1) และการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (X4) ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.848 และมีความแปรปรวนร้อยละ 71.90

คำสำคัญ : การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา,ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of participative leadership of administrators under the Chaiphum Educational Service Area Office 3, 2) to examine factors influencing quality assurance in schools, and 3) to develop a predictive equation for the factors affecting quality assurance in schools. The results revealed that: 1.The overall level of participative leadership of administrators under the Chaiphum Educational Service Area Office 3 was at high. The highest average was participation in operations. 2. Quality assurance in schools were also rated at a high level, with a high average found in all. The highest average was an evaluation and inspection of educational quality within schools. 3. The factor of participation in evaluation (X5), participation in expressing opinions (X1), and participation in obtaining benefits (X4) significantly influenced quality assurance in schools at the .05 level. Participation in evaluation had the strongest influence, followed by participation in expressing opinions, and participation in obtaining benefits. The multiple correlation coefficient between these factors and quality assurance in schools was 0.848, explaining 71.90% of the variance.

Keywords: Quality assurance in schools, Administrators, Participative leadership

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการเชื่อมโยงข้อมูลทั่วโลกทำให้การเข้าถึงข้อมูลและความรู้เป็นเรื่องที่ง่ายดาย เทคโนโลยีถูกนำมาใช้แทนแรงงานมนุษย์ในหลายด้าน ส่งผลให้เกิดความต้องการแรงงานที่มีทักษะใหม่ๆ เช่น การปรับตัว การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการสร้างสรรค์ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์และนวัตกรรม โดยการศึกษาควรมุ่งเน้นการสร้างสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเตรียมบัณฑิตให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยเน้นการสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาในระดับที่มากขึ้น ในขณะเดียวกัน ผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ต้องได้รับการพัฒนาผ่านกลไกและระบบที่มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถผลิตและคัดกรองบุคลากรที่มีความสามารถและประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2561, น. 28-29) ข้อเสนอของกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติยังย้ำถึงการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก การประกันคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2560, น. 31)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดนโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พร้อมทั้งปรับกระบวนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตใหม่และวิถีชีวิตปกติในอนาคต โดยการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนด และช่วยให้การดำเนินงานมุ่งไปสู่ความสำเร็จ (รุ่งนภา ไกลถิ่น, 2566, น. 20) การประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกต้องดำเนินการตามหลักการที่ว่า ต้องออกแบบให้เหมาะสมและสอดคล้องกันกับบริบทของแต่ละที่ โดยการประเมินคุณภาพภายนอกจะทำหน้าที่ยืนยันและตรวจสอบความมีประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561, น. 17-22) ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา (คุณากร รื่นรัมย์, 2566, น. 26)

ผู้อำนวยการโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการประสานความร่วมมือภายในองค์กร เพื่อขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (จิตราวดี วงกานนท์, 2564, น. 14) ดังนั้น ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมที่ไม่เพียงแต่เปิดโอกาสให้ครู

แสดงความคิดเห็น แต่ยังส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยการสร้างบรรยากาศของความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามความสามารถของครู ผู้บริหารควรไว้วางใจให้ครูมีอิสระในการกำหนดเป้าหมายและแผนปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมชื่นชมความสำเร็จในทุกๆ ขั้นตอน (ณัฐธิดา สุระเสนา, 2564, น. 15) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการประเมินผลถือเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร (สัดดาวัลย์ สมตน, 2561, น. 14) การดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาองค์กรด้วยนวัตกรรมดิจิทัลและหลักธรรมาภิบาล โดยยึดถือหลักนิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า และการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจถึงภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาผู้นำและกระบวนการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การศึกษานี้จะช่วยให้ได้สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่องานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานต้นสังกัดในการวางแผนและพัฒนาภาวะผู้นำและงานประกันคุณภาพภายในอย่างเหมาะสม รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้นำและการประกันคุณภาพในสถานศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดดังกล่าว
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,685 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวน 313 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607 - 610) จากนั้นทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage sampling) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เกี่ยวกับตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการ และ 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และ 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลทั่วไป โดยการคำนวณหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.2 ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและการประกันคุณภาพภายใน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.3 สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	4.19	0.62	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.17	0.65	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.28	0.56	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์	4.24	0.64	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.16	0.70	มาก
รวม	4.21	0.57	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา	4.21	0.61	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.15	0.66	มาก
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.19	0.62	มาก
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.25	0.65	มาก
5. การติดตามผลการดำเนินการ	4.22	0.63	มาก
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.24	0.65	มาก
รวม	4.21	0.58	มาก

จากตาราง 2 พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ตามลำดับ

3. ผลการพยากรณ์ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอย	สัมประสิทธิ์การถดถอย	t	p
	จากคะแนนดิบไม่ปรับมาตรฐาน (b)	จากคะแนนมาตรฐาน (β)		
ค่าคงที่	0.774		6.06*	.000
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_5)	0.392	0.471	10.01*	.000
การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (X_1)	0.219	0.236	5.06*	.000
การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (X_4)	0.209	0.231	4.94*	.000
$R = 0.848, R^2 = 0.719, p = .000$				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_5) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (X_1) และการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (X_4) ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือ 0.848 สามารถอธิบายความแปรปรวนของการดำเนินงานได้ถึงร้อยละ 71.90 ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ และสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังภาพ 1

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .774 + .392X_5 + .219X_1 + .209X_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .471X_5 + .236X_1 + .231X_4$$

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และทุกด้านมีความสำคัญในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในสถานศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างความร่วมมือและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมช่วยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองได้มีบทบาทร่วมกันในการวางแผน ดำเนินการ ติดตามผล และพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ทุกฝ่ายรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ญัฐธิดา สุระเสนา (2564) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมคือการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การกำหนดเป้าหมายและแผนการปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมกันชื่นชมความสำเร็จในงานของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยา สุขเกษม (2564) ที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีระดับสูง โดยเฉพาะในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. ผลการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพถือเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและทำให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการและการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561, น. 20-21) ที่เน้นว่า การประเมินและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการประเมินจะต้องผสมผสานทั้งการประเมินเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อสะท้อนจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา รวมถึงต้องกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนและมีการดำเนินการประเมินผลอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนินทร ศรีทอง (2551, น. 176) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามการรับรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรทุกคนเกี่ยวกับความสำคัญของการประเมินตนเอง รวมถึงการจัดนิเทศภายในและประชุมชี้แจง เพื่อนำผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษามาเปรียบเทียบความก้าวหน้าของการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

3. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การแสดงความคิดเห็น และการได้รับผลประโยชน์ ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมาคือ การแสดงความคิดเห็น และการได้รับผลประโยชน์ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.848 ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ถึง 71.90% การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ช่วย ให้กระบวนการประเมินผลโปร่งใสและมีความน่าเชื่อถือ ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามี ความยั่งยืนและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรจิรา สุดใจ (2560) และ กิตติยา สุข เกษม (2564) ที่เน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการประเมินและพัฒนาโครงการต่าง ๆ นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Sunarni (2016) ยังพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนหลักที่สำคัญ เช่น การวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการ ปรับปรุงคุณภาพ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา สุขเกษม. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรม ของผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 .บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูป การศึกษา.*
- คุณากร รื่นรมย์. (2566). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ะยอง เขต 2 . คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*
- จันทรจิรา สุดใจ. (2560). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.*

- จิตราวดี วังกานนท์. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา* ราชบุรี เขต 2 .บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ชนินทร ศรีทอง. (2551). *บทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามการรับรู้ของบุคลากรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ณัฐธิดา สุระเสนา. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21* . บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2560). สนช. พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. *สารคดีสภา*, 35(1), น. 1-52.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: เอ็น.เอ.รตนะเทรตดิ้ง.
- รุ่งนภา ไกลถิ่น. (2566). *แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ลัดดาวัลย์ สมตน. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสระบุรี เขต 1* . คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for Research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.
- Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale*. New York: Wiley& Son.
- Sunarni, S. (2016). Quality Assurance in Education: A Review of Determinant factors and procedures. *Journal of Basic and Applied Scientific Research*, 6(11), pp. 1-8.